

Dvisavaitinis iliustruotas Jaunimo laikraštis. L. Vyčių organizacijos organas,
TOMAS V. LIEPOS (JULY) 15 D., 1918 M. No. 10 (51)

Entered as Second Class Matter Oct. 23, 1915 at the P. O. at Chicago, Ill.
 Under Act of March 3, 1879.

Published and distributed under permit (No. 528) authorized by the Act of October
 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By the order
 of the President, A. S. Bursleson, Postmaster General.

Apie grįžimą Lietuvon.

SUNKUS mūsų Tėvynės likimas buvo prižastimi lietuvių išsklijimo po įvairius pasaulio kraštus ir kampus. Daugiausia lietuvių bėgo iš Didžiosios Lietuvos, kurią slėgė sunki carato letena. Bėgo jaunimas, nenorėdamas tarnauti karuomenėje ir ten kęsti sunkų trijų-keturių metų skurdą ir vargą. Bėgo šviesunija, nerasdama sau vietos Tėvynėje, tarpe savo žmonių, nes caro valdžia neleido, kad ji čia gyventų ir darbuotųsi. Bėgo įvairaus amžiaus ir lūomo žmonės, nes svetur girdėjo ir jautė geresnes gyvenimo sąlygas ir laisvę.

Kas tečiau mūsų nežinome, kad ir Tėvynėje būtų visai gera ir miela gyventi, jei ten virstų kitokios gyvenimo sąlygos, jei ten būtų laisvė mėginti įvairius žmogaus gabumus ir iniciatyvą, jei ten nebūtų svetimos priespaudos. Lietuvis prigimimas yra patrijotiškas. Jį gali išrauti iš gimto kelmo tik skaudžios gyvenimo aplinkybės. Lietuvis myli savo kraštą, tą žemę, kurią valdė jo bočiai ir gynė savo krauju ir gyvybe nuo svetimų priešų, norėjusių visa tai iš jo atluoti, atimti. Lietuvis myli gamtą — žalius miškus ir upes, kuriuos sau-

go ir gerbia, kaip didžiausią turtą. Tėvynės žemėje guli visos šventenybės, kurios riša ir bilo į lietuvių. Ten kapai Lietuvos didvyrių, ten pilys ir paminklai, kurie liudija tėvynės praeitį, jos garbingą senovę!

Kada pastaraisiais laikais mūsų tautinis susipratimas ėjo didyn, prisirišimas prie gimtinės ėmė austi tvirtus ryšius. Jaunuomenė, ypatingai moksleivija, darė priesaiką neapleisti Tėvynės, nors čia būtų sunkiausios sąlygos, didžiausias skurdas ir vargas. "Kad ir lukštais reikėtų misti — neikime iš Tėvynės ir neužleiskime čia vietos įvairiems gaivalams, kurie skverbiasi į Lietuvą ir joje minta" — štai obalsis vienos jaunimo grupės, kurioje rašančiam šiuos žodžius teko dalyvauti. Ir matėme tą jaunimą einantį sulyg paskelbto obalsio. Matėme mūsų moksleiviją besirengiančią prie ateities gyvenimo ir darbo nepaprastu uolumu ir pasišventimu. Tuo tarpu, kai svetimtaučių moksleivija mėgė ir reikalavo ypatingo apsirėdymo ir patogumų, lietuvių-gi moksleivija dėvėjo savo sesučių austais milelio drabužiais, kad tik mažiau jų mokslas kainuotų, kad tik galėtų jo siekties, nenuskriau-

džiant nei savo šeimynų nei artimųjų. Vis tai daryta vardan Tėvynės meilės, vardan jos naudos.

Ir po šiai karei, galime buti tikrais, rasime mūsų jaunoje kartoje, tik platesnėje formoje, tą patį prakilnų pasišventimą ir Tėvynės meilę.

Bet ką duos Tėvynei-Lietuvai išėivija? Tautinis susipratimas, tiesa, ir joje auga, stiprėja. Gana pasižiūrėti į įvairias čia Amerikoje lietuvių rengiamas pramogas—apvaikščiojimus, parodas. Didmiesčiuose—New York'e, Chicagoje—mūsų išėivijos centruose—per įvairius apvaikščiojimus net žemė juda po tukstantinių minių kojomis, kurios eina vedamos tautinio obalsio. Ypač pastaraisiais laikais duodasi apčiuopti išėivijos gyvasis sentimentas. Išskleisk tautos vėliavą, išreikšk žodžiu tautos didžiausią geismą—laisvė ir neprigulnybė—iš tos lietuviškos minios išplauks galingas upas ir dvasia. Tad nujauti ir matai, kad ta išėivija nėra žuvusi tėvynei, kad ji laukia tik progos ir momento, kad gražinti jai donį.

Visi nujaučiame, kad Lietuvos ateitis po šiai karei bus kitokia. Pasekme šios baisios karės nelaimių, vargų ir aukų turės buti sugražinimas visoms tautoms, jų skaičiuje ir lietuviams, teisių gyventi savitu gyvenimu, patiems rėdyties ir valdyties. Įvyks tada Lietuvoje kitokis gyvenimas. Bus progos ir dirvos kiekvienam išmėginti savo gabumus, talentus ir iniciatyvą. Tuomet ir grįš išėivija savo Tėvynėn. Vieni grįš traukiami prisirišimo prie gimtojo krašto, gimtos šalies malonumų, kuriuos ne vienas išėivis apgaili ir didžiais turtais kainuoja. Ne vienas juk išsiilgo Lietuvos pavasario, paukščių ir įvairios gyvijos operos, pievų ir laukų grožės, vasaros darbų įvairumo, sugrėbto šieno kvapsnio, rugiapiutės; ant galo tų ypatingų Lietuvos naktų, kurių grožė ne kartą didžiausį nuovargį slopina. Kiti grįš žingeidumo delei. Ypač čia gimę ir užaugę lietuviai, kad pamatyti ir išvysti, kaip išrodo ta garsi jų tėvų ir bočių žemė, apie kurią jie tiek pasakojimų girdėjo iš motučių lupų, iš dainų turinio. O ta žemė nuostabumo žymių turi. Buvo manoma ir pasauliui skelbiama, kad ant jos nebeliko lietuvių tautos, paliko tik kapai ir paminklai, kurie imta rinkti ir krauti į

tam tikras vietas, į muzijus, kaipo liudininkai buvusios, o mirusios tautos... O prigris Lietuvoje ir šie, kaip prigrįdavo ne vienas anksčiau sugrįžusis, dar esant nekenčiamoms sąlygoms.

Kad grįš išėivija, tai ką parveš Lietuvai? Tėvynė juk lauks naudingų žmonių, pilnomis rankomis turtų arba sugebėjimo naudingą darbą dirbti. Invalidų ir nusušėlių Lietuva nelaukia, ypač po tų žaizdų ir vargų, kuriuos ji iškęs šioje kareje.

Išėivija bus naudinga Lietuvai tuo žvilgsniu, kad grįžtantieji parsivež turtinę ir platų šioje šalyje ingytą patyrimą. Turime čia jaunojoje kartoje nepaprastai veiklių, vikrių pajėgų iš kurių visokių smugių, priespaudų nuvarginta Tėvynė galės susilaukti reikalingos paramos ir gyvybės.

Tad ir rengkimės sugražinti Lietuvai, ką iš jos atėmė išėivija, pati gyvoji ir sveikoji jos pajėga. **Tėvynainis.**

“PATRIJOTAS.”

- Tamsta nori Lietuvos?
 — O kaip-gi, žinoma!
 — Karaliaus ar prezidento tamsta nori?
 — Man vis-vien, tamsta, bile tik Lietuva butų.
 — Tamsta kalbi kaip tikras patrijotas.
 — Tamsta, dušią už Lietuvą atiduočiau?
 — Aukso žmogus esi. Tokio lietuviuo su žvakia reiktų jieškoti. Akyvaizdoje to, pasidrašinu prašyti aukos mūsų Tautos Fondui Lietuvos laisvės reikalams. Rasi, Tamsta šį-tą aukotumei?
 — Matai, tamsta, tas dalykas... šitą... aš su noru—bet, matai, tamsta, neturiu laiko... Lig pasimatymo!...
 Ir nudumė šiaudinis patrijotas savais keiliais.

MOKYKLOJE.

Profesorius:—Šuo išmokomas įvairių dalykų, bet neišmano, ką daras, nes jis neturi proto. Ar gali, sakysime, šuo groti kortomis?

Mokinys:—Ne!

Prof:—O kodėl?

Mokinys:—Nes pinigų neturi.

APŽVALGA

*Lietuvos Vyčių Seimas bus Cleveland'e, Ohio
rugpiučio 27, 28 ir 29 dd., 1918 m.*

CICILIKAI CICILIKAUJA.

Mūsų visuomenėje yra tokis sluogsnis, kuris savo triukšmavimu ne vien teršia sveiką tautos sąmonę, bet tą savo nešvarumą išlieja ant tyro lauko amerikėnų visuomenės, kad čia tais savo nešvarumais sutepti, sukoneveikti lietuvių tautos darbą ir gerą jos vardą.

Tie bergždieji tautos sluogsniai randa išraišką t. v. socialistų spaudoje ir jų vadų lūpose. Jų tarpe žymiausia rolę užima chicaginės "Naujienos" ir jų redaktorius p. Grigaitis. "Naujienų" skiltys pilnos nesąmonių, skundų katalikų visuomenės neištikimybėje šiai šaliai, parsidavime kaizeriui; "socialistų" prakalbos pilnos šmeižto ir tokių-pat skundų ir veidmainystės.

Tečiau pasaulio opinija nei akla, nei kurčia. Ji girdi ir mato, žymisi ir užsirašo kaip prakilnius, taip ir žemus veiksnius.

Gali mūsų cicilikai veidmainiauti, gali savo prigimtį visokiais budais slėpti ir dangstyti. Visi žino ir mato jų darbus, ir žino ko jie verti.

S. L. R.-K. A. 33-čias SEIMAS.

Vienos katalikų didžiausios organizacijos—S. L. R.-K. A. Seimas jau atsibuvo birželio 18, 19 ir 20 d. Detroit, Mich.

Nors delegatais nebuvo skaitlingas, bet darbu ir nutarimais vienas pasekmingiausių mūsų Seimų.

Seime Centro Valdybos išduoti raportai parodė, kad Susivienijimas, ypač pastaraisiais metais, padarė didelį žingsnį pirmyn, padidėdamas narių skaitliumi ir turtais. Susivienijimas įsigijo nuosavus namus ir organą. Kuopų skaitlius pereiniais metais pasididino 27, narių skaitlius padidėjo 982, kadangi tais metais prisirašė 1557, o išsibraukė 575. Visą dabar

Susivienijimas įvairiuose savo skyriuose turi 13,558 narius.

Metinė turto apyvarta tokia: inėjo—80,429.78, išmokėta 55,252.32. Viso išde Sus-mas turi 120,156.19. Per metus laiko Sus-mo turtas padidėjo \$25,177.46.

Linkėtina mūsų Sus-mui ir toliau taip augti ir dužoti, kaip šiais pastaraisiais metais.

GRAŽUS PASKATINIMAS.

"Draugo" 144 num. p. J. Ačas duoda gražų paskatinimą mūsų moksleivijai imties darbo atostogų laiku.

"Šios gadynės svarba neleidžia, kad ir ši mūsų jauna pajėga būtų nuosalyje nuo aktyvio veikimo. Šiandie dalykai taip susidėstė, kad atostogų jau niekam nėra, negal buti jų ir moksleiviams.

"Šiandie moksleiviai tur stoti į eiles visuomenės darbininkų ir sumokėti visuomenei savo jauną duonį. Visuomenė bus dėkinga, nes jai darbininkų truksta.

"Šiandie mūsų visuomenėje tiek visokių reikalų iškilo, tiek visokių klausimų ir problemų rišti atsirado, kad dažnai ne kiekvienam lengva juos suskirstyti ir suprasti. Šiandie tiek visokių "mokytojų"-sukčių ir monialnikų atsirado, kad nesunku bile kam apsigauti. Šiandie tiek melo tiesos vieton į mūsų žmones leidžiama, taip gudriai tą melą į visokias "bovelnas ir šilkus" viniojama, kad žmogui vienas vargas atskirti kur tas melas ir kur toji tikroji tiesa. Ypač vargas tiesą nuo melo atskirti tam, kurs nuo tiek metų mūsų visokio plauko ir stiprios gerklės "progresistų" vedamas priprato prie šunybių, prie iškraipytos tiesos, ir ją mato pusėje to, kuris kitiems smarkiau "užvažiuoja."

"Teneužsidaro moksleivija kur kampe per savo atostogas. Tebuna žmonių tarpe, tenevengia susieiti su pavieniais, su šeimynomis, buti susirinkimuose. Tene-laiko ji savo žinių vien savo galvoje, teleidžia jas į žmonių tarpą, ramia širdžia, dailiai, vien saviesiems naudės, savo tėvynei gero ir Dievo garbės ieškodami.

“Kad tas atostogų darbas būtų tikslus ir pasekmingas, telaikosi moksleivija arčiau prie fronto su tais, kurie visuomenę veda jau nuo seniau ir prityrimų turtingi. Pas tuos veikėjus ji nuolat gaus sau reikiamų žinių, patarimų, nurodymų.

“Tad moksleivija per šias atostogas prie darbo Bažnyčiai ir Tėvynei ir arčiau prie fronto!”

Sekėjams mūsų tautinio kilimo yra žinoma, kokią toje srityje rolę yra atlikusi moksleivija. Tai buvo jauna Lietuvos apaštalijs, kuri nešė jai šviesą, šilimą ir drąsą. Didžiausią nušimtį tarp nukentė-

jusių kovotojų—supudytų kalėjimuose, iš-tremtų svetur, netekusių piliečių teisių už tautinę idėją rastume moksleivijos tarpe.

Šiandien, kaip ir anksčiau, tautinis darbas labai reikalingas tų jaunų, karštų pajėgų. Anuomet reikėjo tik budinti iš-blėsusią tautos sąmonę, ją gaivinti ir plėsti, šiandien-gi reikia ir budinti ir gelbėti nuo įvairių pavojų gresiančių kaip iš svetimų priešų pusės, taip ir savų išsigimėlių.

Tad ir bukite vis prie mūsų tautinio veikimo fronto, nes jūsų pajėgos ir darbas čia labai reikalingas!

Lietuvos Vyčių 6-jo Seimo darbui.

Už pusantro mėnesio—rugpjūčio 27, 28 ir 29 d. Clevelande įvyksta L. Vyčių 6-sis Seimas.

Prieš šito Seimo akis stovi daug svarbių reikalų, kuriuos jis turės apsvarstyti ir inkunyti. Su kai-kurių reikalų įvykdinimu arba apleidimu yra surištas mūsų organizacijos geras arba menkas stovis.

Eilėje svarbiųjų klausimų stovi šie:

1. *“Vyčio” spaustuvės klausimas.* Jau du metu organizacijos doma ir darbas sukosi apie šį reikalą, o jis vis dar neįvykdintas. Priežastis visi žino ir nujaučia. Įvairiems darbams ir tikslams pašvenčiame rankas ir pastangas, nesukoncentruodami rimtos domos ir pastangų organizacijos reikalams. O spaustuvės įsteigimas yra vienas svarbiausias organizacijos ir mūsų visuomenės reikalas. Štai kodėl: “Vytis,” kuris jau turi arti 4000 skaitytojų, negali tinkamai plėtoties, neturėdamas patogumo nei galėjimo turėti savo agentus bei platintojus; “Vytis,” spausdinamas ne savoje spaustuvėje, neturi tinkamo apdirbimo, ypač technikos ir dailės žvilgsniais; “Vytis” dabar negali spausdinti jokių raštų: knygų, brošiūrėlių ir t. p. Neturi kur jų susikrauti. Laikas buvo jau senai išleisti tokius veikalus, kaip L. Šilelio “Kumutės,” kun. J. Vaiciekausko “Gims tautos genijus,” L. Šilelio “Už tėvynę” ir tt. Katalikų visuomenei “Vyčio” spaustu-

vės įsteigimas svarbus tuomi, kad ta jaunimo spaustuvė būtų dideliame Centre lietuvių kolonijų. Pensylvanijoje, apie Pittsburghą, yra žimus lietuvių centras, bet ten nėra katalikų spaustuvės. “Vyčio” spaustuvė ir būtų ta širdimi, kuri priduo-tų gyvesnį, stipresnį pulsą visam tų apie-linkių lietuvių tautiniam judėjimui.

Galima būtų prirokuoti dar daugybę priežasčių už steigimą “Vyčio” spaustuvės, bet visiems jos aiškios ir pasitikima, kad 6-sis Seimas prives organizaciją prie savo centro.

2. *Mokesčių klausimas.* Du metu atgal—1916 m. “Vyčio” numerio išleidimas atsieidavo ligi 45 dolerių. neskaitant redakcijos ir administracijos išlaidų. Dabar “Vyčio” numerio išleidimas kaštuoja \$105.00. Kitos išlaidos—redakcijos, administracijos ir-gi pakilo. Reiškia, organo leidimas per du metu pabrango kone pustrėčio karto daugiau, o mokesnys po senobei—10c. (dešimtukas) mėnesyje. Tiesa, organizacija nuolat auga narių skaičiumi, bet tas prieauglis negali būti lygus su dabartinio gyvenimo sąlygų reikalavimais. Iš Centro Įždininkės paskutinės atskaitos visi gavo patėmyti, kad organas dabartiniais mokesčiais negali išsiversti ir brenda į skolas.

Seimas mokesčių klausimą turės reformuoti. Dabartinis dešimtukas mėnesinės mokesties už organą turėtų užleisti

vieta 15c. mokesčiui. Tuomet nario metinė mokeskis organizacijai būtų \$2.00; \$1.80 už organą ir 20 Centro reikalams.

Kas link organo, tai jį neprastinti reiktų, bet vis gerinti, dauginant jo puslapių skaičių ir tobulinant apdirbimą. Dabar katalikų visuomenė neturi stambesnio perijodinio žurnalo. Butų gera, kad tokį galėtų pavaduoti "Vytis," turintis tūkstančius skaitytojų.

3. *Lietuvių kareivių klausimas.* Daug mąstome, daug kalbame ir rašome apie mūsų kareivius. Ir apie Lietuviškus Pulkus kartas-nuo-karto prabylame, bet vis kaip nieko, taip nieko iš to nesudarome. Lietuviai daug drąsiau ir su didesniu pasitikėjimu žiurėtų į savo ateitį, jeigu turėtų savo karuomenę. Šiandien lenkai beveik užtikrinti, kad jų laisvė ir neprigulmybė bus atsielta. Turėdami talkininkų didelį pritarimą, kurių pusėje, be mažiausios abejonės, yra karės laimėjimas, jie ir lietuviams pridarys nemaža sunkenybių. Jau ir dabar kur tik gali visur spendžia mums kliūtis ir žabangas. Tegul lietuviai būtų sudarę savo karuomenę, būtų aiškiai ir apčiuopiamai išstatę savo jaunimą, kovojantį šalip talkininkų už bendrą obalsį, kitokį atsinešimą ir kitokį įsitikėjimą turėtume savo ateitimi. Lietuvių karuomenė būtų mūsų tautai garantija teisingo sprendimo jos teisių ir ateities, ji garsintų mūsų vardą visame pasaulyje.

Ligšiol bet-gi tuoju svarbiuoju klausimu nieko daugiau nepadaryta šalip So. Bostone įsteigtos Liet. Kareivių globojimo draugijos, kurios tikslais yra teikti dvasinę ir medžiaginę paramą ir pašalpą lietuviams karininkams, o ateityje ir jų artimiems žmonėms. Kaip atėjus kritiškiausiai mūsų tautos valandai, kada jos likimas bus padėtas ant svarstyklių ir eis sprendimas, ar jai—lietuvių tautai—buti neprigulminga ir laisva, ar vėl tempti žemą, žiaurų vergų jungą,—kaip surinkti visas mūsų pajėgas—ypač miklintas ir užgrudintas—nei plėnų, nei sumanymų neturime.

Vyčių 6-sis Seimas turės atkreipti dėmesį į galutinį sutvarkymą mūsų karininkų reikalų. Galėtų, rodos, visos mūsų organizacijos koncentruoties apie minėtą Liet. Kareivių Globojimo Draugiją, padarant ją visos visuomenės remiamu da-

lyku ir užbrėžiant jai tikslą prirengti plėnus ir visas reikalingas sąlygas, kaip medžiagines, taip ir teisotumą tais reikalais rūpinties atėjus tam tikrai valandai, kuri pareikalaus visų mūsų jėgų intempimo.

Centralietis.

(Toliau bus).

IŠ RYTINIŲ VALSTIJŲ.

(Keletas minčių).

Liudnos žinios tarpe jaunimo. Vis dėl tos karės. Ypatingai iš L. Vyčių 41-mos kuopos. Veik visi veiklesnieji nariai turėjo apleisti. Labiausia dabar, paskutiniu laiku.

Petras J. Bajorinas ne kaž-kokių ten fiziškų pajėgų, bet dvasiškai visa širdžia buvo pasišventęs, kad tik kaip nors gerinti, plėsti, tą prakilnią jaunimo organizaciją. Paskutiniais žodžiais rašo: "Nors labai gaila, bet turiu viską apleisti ir jau paskutinę naktį nakvoju B'lyne ir nežinia, ar beteks kada pasimatyti—ar gal ir bus paskutinis kartas"...

Antras Antanas Šniečkus, kuris ir labai daug pasidarbavo dėl kuopos. Budamas gabiu scenoje lošėju, labai daug savo pasilsio, miego, nutraukė įvairiems veikalams. Daug kartų susiėję tarėmės apie L. Vyčių organizaciją, kaip ją geriaus pagerinti, kokius surasti budus pritraukimui narių ir t.t. Bet viskas liko, visi geri norai, visi pasirizėjimai nuėjo į šalį.

Dabar ir rašo šiais žodžiais:

Rašau Tamistai laiškutį ir pranešu, kad jau turiu apleisti B'lyną ir išvažiuoju į Pranciją!—Dievas žino, ar bematysimės kada, ar ne!—Taigi linkiu tamistai viso gero darbuotis delei Tautos labo ir toliaus, nes aš jau viską turiu apleisti"...

Dar vienas K. K. Mečionis, L. V. 90 kuopos sekr., iš Harrison, N. J., daug pasidarbavęs delei jaunimo, rašo šiaip:

"Jau nebusieisiva pasikalbėti apie veikimą jaunimo dirvoje. Linkiu tamistai nenuilsti darbuose ir toliaus dėl Tautos labo"...

Veik visi laiškai viena diena atėjo ir skaitant nepasijutau, kaip išsiritu per skruostus ašaros. Rasi tai paskutinės mintys taip išreikštos!

Laimingos kloties ir Jums, draugai! Pinkite Lietuvai vainiką eidami kifais—naujais keliais!
J. K. Mi—kas.

GATVEKARYJE.

Lepus keliauninkas:—Oi! Susikimšę, kaip Nojaus arkoje.

Vienas važiuojančių:—Tik asilo stoka...

Konduktorius:—Sėsk, Tamsta, greičiau.

ADVOKATAS V. W. RUTKAUSKAS,

Ižymi, naujai išsiduodanti, mūsų visuomenės pajėga. L. Vyčių 16-tos kp. narys, jaunimo prietelius ir rėmėjas jo darbo.

J. Baltis.

Lietuvos krikštas ir lenkų šovinizmas.

Jau nuo 1386 metų taip vadinami mūsų broliai lenkai girasi ir didžiuojasi, bukę jie stabmeldišką Lietuvą apkrikštiję ir vienon eilėn su kitomis civilizuotomis krikščioniškomis tautomis pastatę.

Tą savo pasigyrimą jie šiandieną netik keleriopai padidino, bet dar smerkia lietuvius už kokį ten jų lenkams nedėkingumą.

Prisižiurėkime arčiaus kame-gi dalykas; už ką-gi lietuviai turėtų būti len-

kams dėkingais, ir kodėl lenkai taip labai šukauja apie savo "nuopelnus" dėl Lietuvos apkrikštijimo.

Tiesa, kad Lietuva stabmeldiška buvo—kaip kad buvo ir visos tautos. Taip-gi tiesa, kad Lietuva buvo tarp paskutiniųjų Europos valstijų priėmusių šventą krikštą. Bet ar tiesa, kad Lietuvą lenkai apkrikštijo?

Rodos, būtų bereikalinga tokius klausimus dabar kelti ir į juos atsakinėti.

Bet, kadangi tie mūsų "broliai" taip labai šukauja apie savo nuopelnus ir ypač šiandieną, kada Lietuvos valstijos klausimas padaryta tarptautiniu klausimu, tai verta į tas jų pretensijas domos atkreipti.

Tą lietuvių nedėkingumą lenkai supranta tame, kad šiandieną lietuviai purtosi nuo lenkiškos kalbos ir kitų ypatybių, kad lietuviai aiškiai pasisakė, kad jie reikalauja savo šaliai sugražinimo jai prigulinčios laisvės ir kad lietuviai velija patys valdytis savo šalyje, o su lenkais nieko bendro, kaip niekuomet nenorėjo, taip ir po šiai dienai nenori turėti, žinoma, šalip kaimyniško draugiškumo.

Todel lenkai ir subruzdavo lietuvius šmeižti ir smerkti, nes, mat, lenkai vis dar tikėjosi, lietuviai—tie milžinai kunu ir siela—stovės it avinai galvas nuleidę, o ponai lenkai tuomet galėsia savo lenkišką kilpą lietuviams ant kaklo užnerti; jie tikėjosi, atgaudami savo šaliai nors kokią laisvę, galės Lietuvą jos dalimi padaryti, o lietuvius savo paklusniais pakalikais paversti.

Lenkai savo šukavimais privertė mus dar kartą pasauliui pasakyti, kad lenkai meluoja, sakydami, buk jie Lietuvą apkrikštiję ir už ką dabar nuo lietuvių reikalauja sau nepaprastos pagarbos ir dėkingumo.

Lietuvių tauta jau oficialiai buvo krikščioniška, kuomet lenkai su savo intrigomis mūsų tėvynėn įsibriovė. Netik kad lenkai neprisidėjo prie krikščionybės Lietuvon įvedimo, bet jei krikščionybė taip palengva po Lietuvą tesiplatino, tai tik dėl lenkų trukdymo, nes, kaip vėliaus pamatysime ne krikščionybės mokytį, bet "polską viarą" lietuviams skiepin-ti jie Lietuvon veržėsi.

Mindaugis, Didysis Lietuvos Kunigaikštis—vėliaus Lietuvos Karalius—pirmutinis pasirupino, kad Lietuva kitų krikščioniškų valstijų sesute liktų.

Mindaugis tokius žingsnius, iš dalies, delto darė, kad lenkų parkviestųjų Lietuvos parubežėn kryžiuokų užpuldn ūimams galą padarius, nes po priedanga krikščionybės vokiečiai-kryžiuokai Lietuvon ugnį ir kruviną kardą nešė.

1250 metais Mindaugis pasikvietė į savo pilį Rygos Kardininkų Mistrą An-

drių, ir tenais po ilgos konferencijos Mindaugis nusprendė patsai apsikrikštyti ir tuo-pat laiku Lietuvą apkrikštyti.

Vos metams praslinkus po tos konferencijos, Mindaugis su savo žmona Morta ir dviem sunais, Rukelis ir Repeikis, priėmė šventą krikštą. Jų pavyzdį pasekė daugelis mažesniųjų kunigaikščių, įvairių didikų ir šiaip jau paprastų žmonių.

Priėmęs šventą krikštą, Mindaugis neilgai laukdamas, po vadovyste žymaus karvedžio Porniaus išsiuntė savo delegaciją prie Šv. Tėvo išreiškimui pagarbos ir atsidavimo Apaštališkam Sostui, kaip pridera bažnyčios sunui. Ta pati delegacija Mindaugio prašymą inteikė Šv. Tėvui, kad Jisai teiktųsi savo globon priimti jį su jo valdomąja šalimi, kad Lietuva nebutų prie Lenkijos nei prie teutonų vyskupijos priskirta, bet kad tokia vyskupija pačioje Lietuvoje būtų įsteigta.

Kartu su Lietuvos (Mindaugio) atstovais pribuvo kardininkų mistro Andriaus atstovai, prašyti Šv. Tėvo pavelijimo Mindaugiui karališką vainiką suteikti.

Delegacijai pasiekus miestą Mediolano, kur tuo laiku buvo Šv. Tėvas Inocentas IV, buvo priimti atvirom rankom ir didžiausiu nuoširdumu. Atsilankius delegacijai pas šv. Tėvą, toje-pat dienoje, liepos 17 d. 1251 metais, Šventasai Tėvas, išklausęs jų peticijos, maloniai priėmė Mindaugio pasiuntinių pasveikinimą ir išreškė, jog atvirom rankom ir acvira širdimi priima Lietuvą po savo Apaštališka globa. Tuojaus šv. Tėvas išleido įsakymą Cholmijos vyskupui Henrikui, kad jisai dalyvautų ceremonijose ir Mindaugį Lietuvos karaliumi apvainikuotų. Taip-gi tuo-pat laiku išleido įsakymą kitiems vyskupams, kad jie trukdytų Lietuvos ir Mindaugio apsikrikštijime ir vyskupijos Lietuvoje sudaryme, taip-pat kaip ir Mindaugio apsvainikavime Lietuvos karaliumi. Čia negali buti abejonės, kad šv. Tėvas omenyje turėjo Rygos antvyskupį Albertą, kuris vyskupijos Lietuvoje sudarymui buvo priešingas.

Nors Mindaugis anksčiau krikštą priėmė, bet Lietuvos karaliumi liko apvainikuotu tik 1253 m. liepos mėnesyje.

Apvainikavimo iškilmėse dalyvavo daugelis Lietuvos didikų ir jų tarpe Kristijonas, busimas Lietuvos vyskupas.

Tiesa, užėmė ilgą laiką, kol krikščionybės šviesa pasiekė visus Lietuvos kampus, ypač delto, kad lietuviai buvo tamprūs, kaip kad ir po šiai dienai dar tebėra, ir daug darbo reikėjo padėti, kol stabmeldystė savo vietą tyrai tikybai užleido. Tečiau Lietuva oficialiai krikščioniška valstija liko jau nuo tada, kuomet Mindaugui apsikrikštijus, Apaštališkas Sostas priėmė ją savo globon. Tas liko patvirtintu, kad Mindaugis apsivainikavo Lietuvos karaliumi.

Nežiurint to, kad vėliaus Mindaugis, delei kryžiuokų nesiliaujančių užpuldinėjimų ir žiauriausių pasielgimų su lietuviais, atsimetė nuo krikščioniško tikėjimo; nežiurint to, kad po Mindaugio mirčiai kairie kunigaikščiai vis dar stabmeldžiais tebebuvo, delei tų pačių viršminėtų priežasčių, tečiau Lietuva oficialiai neperstojo buvus krikščioniška valstija, nes joks šv. Tėvas duotojo popiežiaus Inocento IV Lietuvos krikščionybės pripažinimo neatšaukė.

Kaip girdime, lenkai šukauja ir tuščius savo pagirų puodus barškina, buk jie Lietuvą apkrikštiję 1386 metais, kuomet Lietuvos kunigaikštis su Lenkijos karalaitė apšvedė. Be abejonės, visiems aišku, bent tiems, kurie teisybės jieško, kad lenkai šovinizmo apšvaiginti norėtų netik kad 135 Lietuvos krikščionybės metus pakeisti į stabmeldystės laikus, bet stengiasi priparodyti, kad štai gale tų 135 metų jie—lenkai—likę tais apaštalais ir savo didžiausiu pasišventimu, kurį lietuviai nemoką apkainuoti, pakrikštiję Lietuvą.

Tad dabar pažiūrėkime, kas ištikrųjų 1386 metais atsitiko. Taip, tais metais Lietuvos kunigaikštis Jagiela apsikrikštijęs apšvedė su Lenkijos jauna karalaitė Jadvyga.

Tas pats tai Jagiela, apie kurį Papanonis ("Lietuvos Istorija") štai kaip atsiliepia: "Jagiela, paėmęs augščiausią valdžią, sutepė savo rankas nekaltu dėdės Keistučio ir jo giminių krauju, naminėmis kovomis su Vytautu užliejo juodais taškais mūsų istorijos lapus ir galop sujungęs Lietuvą su Lenkija, pražudė politiškai savo tėvyne, nustumdamas ją už miršimo bangosna, iš kurių vos šiais laikais išsikepurnėti bandome." Tokio tai žmogaus, pilno pasididžiavimo ir neužga-

nėdinamos godulystės, laikais lenkai mėgino pradėti savo "apaštalavimo" darbą Lietuvoje, ir nenuostabu, kad jiems išdalies ir pasisekė, nes Jagiela, pardavęs Lietuvą už blizgančią lenkų karuną ir už jauną mergaitę, nepaisė, kas su ja galėjo atsitikti. Bunant jam Lenkijos karaliumi ir tuo-pat laiku Lietuvos kunigaikščiu, visi keliai į Lietuvą lenkų "apaštalamis" atsidarė; na, ir tie, kaip dvasiškiai taip ir svietiškieji, miniomis kimšosi į Lietuvą "stabmeldžių krikštyti."

Manyta, kad jie ištikrųjų pagreitins apsikrikštijimą dar kaip kur užsilikusį stabmeldžių, bet pasirodė, kad lenkų "apaštalai" susikalba su lietuviais taip, "kaip kiaulė su žąsinu." ir, žinoma, ne kaip jų "misija" jiems sekėsi. Niekas beveik neabejojo, kad jie Lietuvon atėję pramoks lietuvių kalbos, nors tiek, kad Dievo žodį galėtų aiškinti. Pasirodė kaip tik priešingai: tie "apaštalai" atrado naudingesniu lietuvius mokyti "panėkos" kalbos, negu Dievo žodį skelbti. Tie lenkų apaštalai pradėjo lietuvius lenkų kalbos mokyti, aiškindami, kad tai Dievo garbinimui esą reikalinga; kad tai esą neatskirama tikybos dalis ir t. p.

Negana to, kad pirmutiniai lenkų apaštalai taip pasmerktinai elgėsi, bet jų pėdomis ir vėlesnieji pasekė. Vos tik dabartinė karė pertraukė jų "misijas" Lietuvoje, nes, kaip pamename vėliausius atsitikimus, ypač Vilniaus gubernijoje, jie liko tiek "polskos kultūros" apakinti, kad lazdas ir vėzdus panaudojo "paganskos kalbos" iš bažnyčių išvijimui. Negalėdami visiems lietuviams "polską viarą" inkalbėti, tur but, manė savo tikslą atsieksią lietuviams pakaušius bažnyčiose skaldydami.

Tiesa, jie savo misiją išdalies atliko, nes dar ir šiandieną tų misijų pasekmes galime girdėti, kada mūsų broliai kalba "jaiki vniebe, ptaki naziemi, klebai našegu" ir "dzesinciora božego pšikazania," ir tiems panašius "polskos viaros" apaštalų išmokytus išsireiškimus.

Nejau-gi jūs, ponai lenkai, tokiais savo nuopelnais didžiuojatės? Nejau-gi jūs neraustate iš gėdos, bent prieš savo protingesnius vientaučius katalikus už panaudojimą katalikų bažnyčios teršimui lietuvių tautos ir kalbos? Nejau-gi už tokį

lietuviams ir Lietuvai "pasitarnavimą" nuo tų pačių žmonių nepaprastos pagarbos ir dėkingumo reikalaujate, nors patys galite gerai žinoti, kad už tokį savo darbą vien pasmerkimą ir panieką užsitarnavote!

Nejau-gi jūs, ponai lenkai, tokiu savo biauriu darbu dar ir šiandieną didžiuojatės ir vadinatė tai Lietuvos apkrikštijimu ir suteikimu jai kultūros?

Pirm negu mėginsite atsakyti, nuo šovinistiško kvaitulio prasiblaivinkite!

Senobinis lietuvių "rumas."

Lietuvos ukininkas ligšiol gyveno dažniausia prastoje grinčioje. Nebent tik didėji Europos karė, praužus Lietuvos padangę ir perakėjus savo griovimo nagais jos turtus, bus priežastimi atstatymo naujos rūšies triobėsių.

Dabartinis lietuvių "rumas" nepuikus savo išvaizda: žemas, sukniubęs, šiaudiniu stogu dengtas; pažįstame, kad ir jų vidus toks pat: aprukę sienos, lubos, duobėta asla. Kas kita aplink "rumą:" ten gėlių darželis, susipynęs krumas, šalimis medžiai gumšuoja. Dažniausia tokiose apystovose stovi Lietuvos ukininkų "rumai."

Užsiminę dabar apie tokių "rumų" patogumą gyventi, su tyra siela turime pripažinti, kad lietuviui jie begalo mieli. Mieli delto, kad su jais, taip sakant, jis suaugo: čia gimė, augo, praleido jaunystę ir visas jo triušas sukosi vien apie samanotą grįčią. Visus savo gyvenime apsireiškimus—mielus ir liudnus—jis čia praleido. Kai jis—ukininkas—vedė moterį, tai samanotos grįčios sienos dundėjo nuo džiaugsmo; kuomet kas mirė iš šeimos narių, tos sienos buvo liudintojais ukininko gailėsio, ašarų ir susikrimitimo. Tarsi nuobodus ir liudnas jos vidus—nedaug, rodo, tegali šviesos bei gyvybės iš gamtos įsiskverbti per jos menkučius aprukusius langus, bet įsivaizdinkime, koks sveikas, visuomet tyrų minčių bei gyvybės pilnas šeiminkas bei jo šeimyna: nuo mažiausio ligi didžiausio visi sveiki, raudoni. Kiek meilės plasta toje šeimynoje, tik tas težino, kurs pats iš tokio tarpo išskilo... Ne tik savieji atjaučia tą šilimą, jįnais sušildo ir svetimą; net ir svetimtaučiai žino, koks nuoširdus vaišingumas gyvuoja lietuvių ukininko samanotame "rume."

Miela ir patogi gyventi samanota grįčia delto, nes jįnais yra tik kaip kokis

lukštas, pridengiantis žmogų, per kurį galima tēmyti ir atjausti visi gamtos gražumai ir malonės. Ukininkas visas metų dalis praleidžia sėbrystėje su gamta. Pavasarį ir vasarą ukininkas ir jo šeimyna lengvai gali palikti samanota grįčią ir visą gražią ilgą dieną praleisti ant tyro oro. Kitaip yra rudenį ir žiemą. Po sunkių prakaito vasaros darbų žmoneliai laukia šaltos žiemos, kad atitiesti iškrypusius nuo darbo sanarius, sudoroti surinktą vasaros metu turtą. Ir šaltą žiemą ukininkas arti su gamta. Per grįčios sieną jis atjaučia ir girdi, kaip šiaurinis vėjas kaukdamas blaško sniegą, kaip nuogos medžių šakos, pasiplakdamos kita kitą liudnai dejuoja; giedrai esant nekartą jis iš "rumo" per langą nukreipia žvilgsnį į skaisčią padangę, kur šypso mėnulio pusveidis ir nesuskaitytos daugybės blizga žvaigždžių...

Žmogus, aplinkybių priverstas, turi keliauti svetur ir ten apsiranta, bet niekur jam nėra taip miela ir patogu, kaip po savo gimtinių stogu!

Lašas.

KAS NEMANDAGU.

(Tąsa).

15. Tarp dviejų, ar daugiau kalbančių, o neprašytam jų tarpe pradėti kalbėti, tai yra labai tamsus nemandagumas.

16. Atsakymas ant kokio bent klausimo turi būti trumpas ir aiškus. Nemandagu yra paminėti keno nors ydas.

17. Bunant puotos burije, sėdant prieš skomės (stalo), nemandagu yra skubintis pasirinkti sau vietą. Tegu tave puotos perdėtinis paragins kur sėstis.

18. Nemandagu yra čiaudėti, arba nosį šnypšti, atsikreipus į žmonės.

19. Nemandagu yra sagučius užsisaginėti tarp burio, ypač žemesnėse dalyse liemens.

20. Nemandagu yra per burį žmonių einant skubintis ir stumdyti kitus, arba dasilytėti kitų drapanų, arba ant peties uždėti rankas.

J. V. Kovas.

GEDIMINAS, D. L. KUNIGAİKŠTIS,

Valdęs Lietuvą 1315—1340 m. Jis sustatė Lietuvos pamatus ir galybę. Inkurėjas sostinės Vilniaus.

ANT GEDIMINO KALNO.

Kaip vientulis žemišką garbę apleidęs,
Tu liudi, paskendęs į sapną slaptingą;
Tavęs nabadžiugina saulės skaistveidės
Šaipai nei giesmė paukštelyčių jausminga.

Tu liudnas sapnuoji senovės gadynę,
Nujauti ir vargstančią mūsų tėvynę;
Ir šiandyksčiai laikai
Ir galiunų vaikai
Tavo nebylą čirpdo krutinę.

Sutirpo jau bokštas garbaus Gedimino;
Jį laiko iltis dar kietesnė už plieną,
Išlengvo vis graužia ir ardo be švino,
Ir dildo ir skvarbo jau pastarą sieną.

Tu liudnas sapnuoji senovės gadynę,
Nujauti ir vargstančią mūsų tėvynę;
Tau sapnuojas laikai,
Kad Lietuvos vaikai
Statė drąsiai už laisvę krutinę.

Aplinkui regi tu lietuvninką keistą,—
Apskurdo jis, svetimą dvasią įgavęs...
Ir vėl tu žėidi savo skausmą negeistą,
Ir vėl nenustoji senovę sapnavęs.

Tau troškus aptvindas apielinkę tvaikas,
Tau liudnai šiandykštis svajojasi laikas,
Ir anie milžinai,
Ką kovojo karštai,
Ir vergijoje tėviškės vaikas!

Atbusk, mūsų milžine, senas ir rimtas!
Gana sapnavai be vilties, nusiminęs!
Jau metų nevienas pasibaigė šimtas,
Kad bokštas šis griuvo ir laisvė tėvynės...
Sudrebink krutinę, pasiurbusią kraujo,
Gaivinančios dvasios išleiski mums sraują,
Atsibus milžinai,
Tavo keisis sapnai,
Ir išvysi tu gyvastį naują.

Margalis.

ODA Į JAUNUOMENĘ.

Ko-gi ilsiuos, lyg galės man' dušiai pristigo?
Kol sparnų neatsako jaunystė,
Teužskrysiu aš ant pusiau mirusio svieta
Ir, užgavęs širdies tebetylinčią stigą,
Tetirpdysiu krutinių žmonių ledą kietą,
Įkvėpimo teleisiu gaivinanti garą,
Kurs stebuklus ant žemės padaro,
Kurs pavasario žiedus pasėja,
Nuramina tamsaus abejojimo vėją,
Kurs tautų atgimimą išvystė.

Bailios ir prisimerkusios akis senųjų
Nebetoli bemato... jų atšalo jau kraujas.
Tegu tat užliepsnoja krutinė jaunųjų,
Tegu joje gyvatas įsikuria naujas!

Tu, jaunuomenė! tu skrįsk lig padebesų
Ir, kaip saulė, tėvynei spindėk!
Skrįsk, kol laikas, augštai, pasigirk iš darbų,
Skrįsk, prieš skersius silpnus nedrebėk!

O, jaunyste! vainiką tau prakaitas pina,
Ilga ateiga garbę nemarią ketina...
Be ugnies pergalėsime priešą, be plieno,
Jei į kovą taip šventą sustosim iš-vieno.

Pasiduokim' rankas tat, kareiviai karšti!
 Jei širdis mūsų jungs siulas meilės auksinis,
 Tai uolome protingi, vienybe tvirti
 Nebijosim prieš peilį statyti krutinės.
 Juk palaimintas, kurs negailės savęs,
 Kurs po kojų draugų vienatiksių pakris
 Ir bus laipsniu kitiems prie vainiko garbės,—
 Tat, draugužiai, sujungkim širdis!

Petį remkim į petį, rankas sunarinkim,
 Apie žemę geležinį retėžį užtraukkim!
 Į ugniakurį vieną mintis savo rinkim
 Ir į žydinį vieną jausmus savo šaukkim!
 Atsibuski, žmonija, iš miego žiemos...
 Kelių amžių pelėsius nubraukk nuo kaktos:
 Męs naujais tave imsime stumti takais,—
 Apsidengs juoda žemė gegužės žiedais!

Ant tavęs viešpatavo ligšioliai naktis!
 Gyviai geismų šventų karės ankštėje dar;
 Bet štai meilės ugnis juos tuojaus išgvaldys
 Ir užgims svietas naujas dabar:
 Jį širdyje pradės prakaituota jaunystė
 Ir suriš amžinai tvirtu rėšiu draugystė.

Štai ledai ant krutinių nuolengvo jau skyla,
 Jau užkaltas prasiveria kapas tėvynės.
 Tik burin! Tegu kova po mūsų padangę
 Dar balsiaus prieš įvykusią tamsą prabyla,
 Ir karuną tuojaus užpelnysime brangią,
 Ir atmerksim akis ir apskelbsime tiesą,
 Tapsim aukurais dangišką kurinčiais šviesą,
 Numaldysime brolių, padėsime jam kilti
 Ir uždegsim širdis, atgaivinsime viltį,—
 Tik drąsiau atstatykim krutinę!

Margalis.

Dėdės Laiskai.

XI. ŠVARUMAS.

Veltui beveik būtų drausti jauni-
 kaitį nuo blėvizgojimo bei šlykščių
 apysakų pasakojimo, jeigu jo širdis
 būtų nešvarumu užsikrėtusi ir nedo-
 ros mintys tunotų jo sieloje.

Ištirk visus pasaulyje atsitinkan-
 čius nepasisekimus, o pastebėsi, kad

didžiuma tų nepasisekimų yra ne-
 švarumo aukos.

Kuris saugo savo mintis, jis taip-
 pat saugo ir savo liežuvį.

Melas Jonuti:—

Nepaisant jojo antgalvio, šis laiškas
 nėra švaraus nusiprausimo aprašymu.
 Juk nei tu, nei kitas šios gadynės jauni-

kaitis nereikalauja jokio paaikškinimo tos visiems žinomos priedermės delei. Šioji gadynė laba augština maudykles, bet nemanau, kad mums privalėtų sekti senovės rymiečius tame žvilgsnyje. Net ir visų-prasčiausieji mūsų skubinasi, bėga į pasilinksminimus.

Nelaimingas dalykas kas link senovės rymiečių buvo tai tas, kad nors jie ir labai budavo švarus paviršutiniai, bet purvini viduje; ir taip: jiems pavyko sujungti idėją švarios odos su idėja nešvarios minties. Krikščionybei prasiplatinus, kilo maištas, kuris stumė dorus žmonės nuo purvų.

Labai didelę pagarbą užsipelnė tulų šventųjų ištvėringumas pergalėjime to pikto, kuris yra ir už purvus biauresnis. Jeigu senovės Rymas nebutų buvęs taip paviršutiniai švarus, gal nebutų taip veikiai nupuolęs. Maudynės daugiau prisidėjo prie Rymo nupuolimo, negu gotai. Gi palikimas ištvirkimo maudynės vandalams, kurie sutvirtėjo bemiegodami Kartagenos užmiesčio sėdybose, buvo tinkamu pavergėjams atmonijimu.

Lepumas gimdo širdies bei sielos nešvarumą; bet randasi dar ir toks sielos bei širdies nešvarumas, kuris pirmtakauja lepumui. Tasai nešvarumas užmuša viską, kas tiktai yra gero žmoguje, tai yra kelias vedantis prie galutinio nupuolimo. Atsimink 'Evangelijoje' minimą palaiminimą: "Palaiminti grynos širdies, nes jie Dievą regės."

Labai gražiu yra daiktu suteikimas palaiminimo tam, kuris turi gėvna širdį; nes tai reiškia vidujini švarumą, ir tas veikiai veda mus prie doros. Švarumas visų pirma yra viduje, nors jis apsieiskia ir paviršutiniai. Veltui beveik būtų drausti jaunikaitį nuo blevyzgojimo bei šlykščių apysakų pasakojimo, jeigu jo širdis būtų nešvarumu užsikrėtusi ir nedoros mintys tunotų jo sieloje. Gydytojai šioje gadynėje kartais mėgina išvengti nurodymo tam tikrų vaistų, idant tokiu budu veikiaus suradus ligos priežastį verčiau negu josios pasirodymą. Gi sielos gydytojai tą darė iš-pat pradžios. Kadangi "pikti geiduliai pagimdo blogas mintis," todėl jie stengėsi permaintyti tuos nedorus žmonių geismus į troškimą Dievo bei dangiškų daiktų. Kad išgydžius nešvaru-

mą, butinai reikia veikti ant širdies. Širdis tąsyk rupinsis mintimi, gi mintis, su Dievo malonės pagelba, rupinsis darbais.

Su nešvarumu žaisti visai negalima. Nešvarumas per daug yra viliuingas priešas kaip Dievo taip ir žmogaus. Bėgk, mielas Jonuti, nuo pačios minties apie nešvarumą. Vengk nešvarumo aplinkybės. Pastatyk sargybą ant kiekvieno jausmo per kurį nešvarumas galėtų ineiti į tavo širdį. Jisai yra lygus smarkiam tvanui, jeigu jo nesulaikysi pačioje pradžioje tvirtų apkasų savės apsigynimui. Mažiausia srovelė yra pavojinga. Patsai gi tvanas užmuša kiekvieną gero inkvėpimo mintį. Nešvarumas, kaipo koki limpanti liga, pasikelia iš vienos sielos ir pasipila ant kitos. Nešvarumas pražudo žmonės, gentkarter, tautas. Išstirk visus nepasisekimus, atsitinkančius pasaulyje, o pastebėsi, jogei nešvarumas visų-daugiausia užgriebia sau aukų...

Tasai, kurs sergsta savo mintis, jis taip-pat sergsta ir savo liežuvį. Piktžodžiaivimas lygiai kaip ir kitos nuodėmės yra baisi niekšystė. Niekas nėra nei mažiausio pelno iš to ingyjės. Piktžodžiaivimas niekur tavęs nenuneš; jisai nieko tau nepriduos. Bet priešingai, jisai padarys tave neapsitašėliu, niekšu, nenaudėliu dorų žmonių draugijoje. Jisai palieka vien tiktai kartumą tam, kuris yra jo vergu, ir tiktai užgavimą tiems, kurie jojo klausosi bei apie jį girdžia. Kada žydai užmušinėdavo akmenimis piktžodžiautojus, teisingą bausmę jie ant jųjų uždėdavo, nes piktžodžiautojas yra supuvęs obuolis statinėje, kuris butinai turi būti išmestu, kad pasilikusius sveikais užlaikius.

Buk švarus, melas Jonuti, del Dievo meilės; buk švarus del savės paties; buk švarus del meilės savo brangios tėvynės. Buk švarus kune, švarus širdyje, švarus lupose, švarus mintyse, švarus prote. Mažai ko daugiau ir reikia, kad turėti gerą pasisekimą net ir šiame gyvenime. Kuomet žmogus yra švarus, jisai pasirodo turįs sveiką supratimą. Tukstantį kartų veikiaus pasitikėčiau švariam žmogui tuluose dalykuose, negu kartą tokiam, kuris yra užsikrėtes nešvarumo liga. Norint pastarasis ir Cicerono gabumus turėtų, tečiau nemylėčiau laikyti prie savės begėdį žmogų. Nesą jisai nepajėgia jokiu

žemišku pragumu tiek del manes nuveikti, idant ganėtinai atsilyginus už tą blėdį, kurią patsai jo čia buvimas daro. Vienas baisiausių dalykų peklos idėjoje yra tai jos gyventojai; nes praradęs Augščiausį švarumą žmogus galvotrukčiais krinta amžinon karionėn su tuomi visu, kas yra biaučiausiu nešvarumu.

MYLIMAJAM.

Kad bučiau saulelė
Per dieną žibėčiau,
Tamsiuosius takelius
Aš tavo nušviečiau.

Arba kad mėnulis
Spindėčiau naktyje,
Priduočiau ramumo
Saldžiame sapnyje.

Kad bučiau žvaigždutė
Tarp tų milijonų,
Žibėčiau į tavo
Veidelį malonų.

Kad bučiau gėlelė
Tau nuskinti leisčiau,
Ir tavo krutinę
Žiedeliu papuoščiau.

Kad bučiau gegutė,
Maloniai kukuočiau,
Visus vargus, skausmus
Tavo surokuočiau.

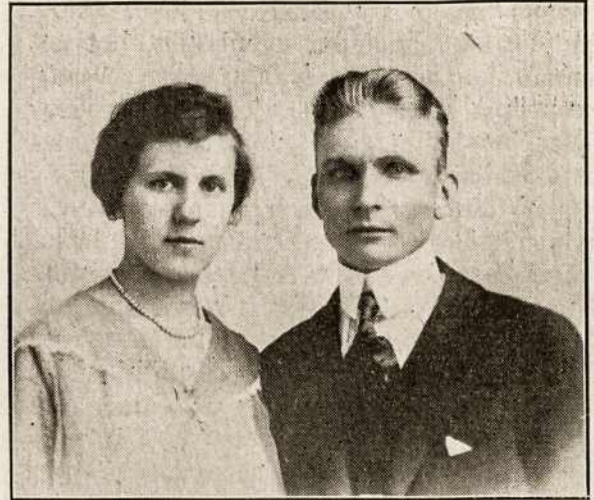
Gaila, kad aš esu
Vien vargo mergelė,
Negaliu ištarti
Tau meilės žodelio.

Vargo Mergelė.

VISKAS LIKO! VISKAS NUĖJO SVA- JONĖMIS! IR VISI IŠSISKIRSTĖME!

Ar budami kruvoje, vienoj pajėgoj, mokame vienas kitą pagerbti, pažinti, atjausti? Visai ne! Mes dar to neišmokome daryti. Tiesiog sakant, mes nepažįstame kas ir del ko tarnauja—su koku tikslu!

Priešingai, labai dažnai savo pasišventėlius apkalbame, niekiname ir net sau juokus darome. Vis tai delto, kad savęs nepažįstame. Taigi mūsų, kaipo jaunimo, didžiausia priderystė yra save pažinti. Del ko mes esam? Kam mes tarnaujam? Ir kam iš tikrųjų privalome tarnauti? Jaunime, daugiau prie pasišventimo ir tikros broliškos vienybės... J. K. Mi—kas.

IGNAS K. ir ZOFIJA SAKALAUSKAI.

Ig. K. Sakalauskas, buvęs L. Vyčių 25 kp. Cleveland, Ohio pirmin., dabar "Draugo" redakcijos narys. Zofija Sakalauskienė (Z. Bagdžiuniūtė) buvus L. V. 25 kp. raštin., kuopos organizatorė, katalikų laikraščių bendradarbė, gabi dainorė ir aktorė.

KĄ RAŠO A. M. MARTUS APIE LIETUVĄ.

Birželio mėnesio š. m. angliškame žurnale "Current History," kurį leidžia "New York Times" kompanija, tilpo A. M. Martaus gana ilgas straipsnis apie Lietuvą. Užvardytas "Lithuania's Efforts Toward Autonomy."

Jis savo straipsnyje nurodo svarbiausią lietuvių veikimą nuo 1905 m. Aprašo apie lietuvių Seimą, įvykusį 1905 m. Vilniuje—lietuvių sostinėje, kuriame dalyvavo 2,000 delegatų. Nurodo trumpai ir aiškiai Seimo tikslą ir obalsius.

Pažymi apie įvykusius Seimus spalio mėnesyje 1917 m. Vilniuje, kuriame dalyvavo 250 delegatų iš vokiečių užimtos Lietuvos, sausio mėnesyje 1918 m. Stockholme, Švedijoje, V. L. S. New Yorke kovo 13—14 dd. š. m. ir jų tikslus.

Toliau savo straipsnyje aprašo etnografiškas Lietuvos ribas ir gyventojų skaičių. Taip-pat nepamiršta ir apie turtingumą Lietuvos žemės. Pamini apie susidarymą Lietuvos valdžios, paduodamas visų vardus ir pavardes. Taip-pat aprašo apie lietuvius jaunuolius, kad dauguma jų tarnauja Suv. Valstijų, Anglijos laivyne ir kariuomenėje. Nepamiršta nei

musų šalies vargų po kaizerio geležine ranka. Kaip yra naikinami jos miškai ir laukai, ir kaip musų broliai yra verčiami triūsti, kaip už tai jiems yra suteikiami tam tikri pinigai, kurių nei patys vokiečiai nenori priimti.

Tame pačiame straipsnyje paduoda kaizerio proklemaciją, paskelbtą gegužės 12, 1918, kurioje nori pādaryti Lietuvą savo valstybės dalimi, o jos sunus savo vergais. Ir gegužės 14 d. š. m. amerikiečių atsiliėpimą į tą proklemaciją.

Matyti, p-as A. M. Martus nuosekliai seka Lietuvos kilimą ir perstato jį svetimtaučiams. Parodo Lietuvą gyvą esant ir jos sunus ištikimais jai visados. Nors priešai draskė jos nekaltą kuną iš visur ir manė palaidoti amžinai nuo pasaulio akių, bet lietuviai pamatė priešo gudrumus ir laukė nekantriai tos valandos, kuomet atsivers jiems vartai į pasaulį pasirodyti, kad jie yra tokie pat žmonės ir turi tokias pat teises gyvenime.

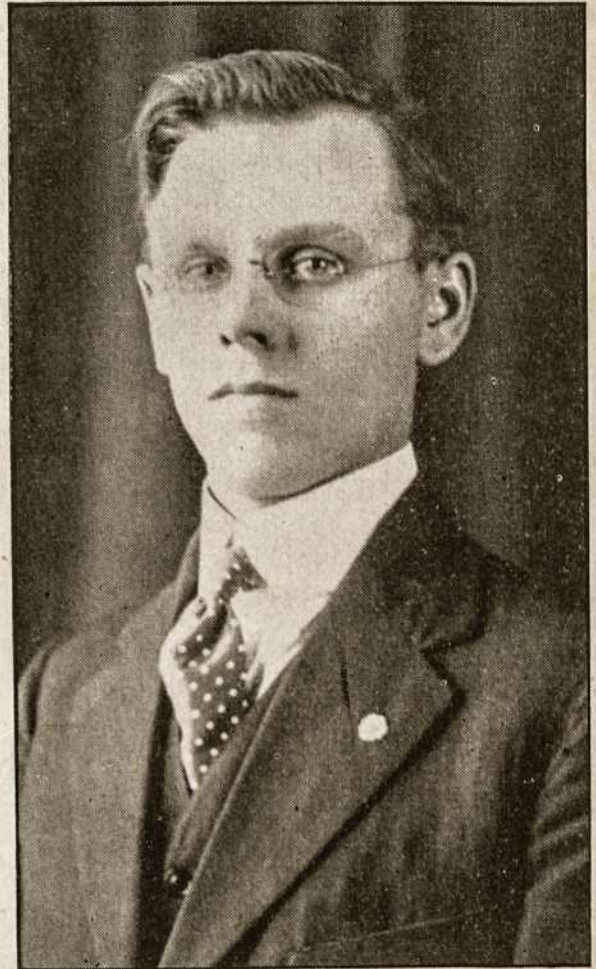
Ir šiandieną atėjo toji valanda. Tad nesnauskime! Dirbkime, kaip kas galime. Nepraleiskime šitos progos! Bukime laisvi ir neprigulmingi! **Pilekalnis.**

Senovės lietuvių tikyba.

Perkratinėdami įvairių tautų istoriją, pastebėsime, kad tikyba visuose laikuose viešpatavo ne vien širdyse atskirų asmenių kokios nors tautos, bet visas jos (tautos) gyvenimas su tikyba kietai buvo susirišęs.

Lietuviai, kaip ir kitos tautos, senovėje buvo stabmeldžiai. Dorose lietuvių širdyse tikyba iš seno giliai prigijusi. Persikraustydami lietuviai iš Indijos lygumų į Pabaltijos miškus, parsinešė su savimi ir naminius dievus, kuriems tuoj aprinko tinkamas vietas; pastatė jiems aukurus ir sukūrė šventąją ugnį, apie kurią sukinėdamiesi ir besilankstydami kunigai-burtininkai apsakinėdavo garbingą praeitį ir apie garsius Lietuvos vyrus.

Vyriausias dievas pas lietuvius buvo Perkunas. Jis, sulyg senovės lietuvių supratimo, buvo visako inkurėjas. Tad labiausia Perkunas pas lietuvius buvo gerbiamas. Beje, ir šiose dienose neretai

VINCAS STULPINAS,

Loyola universitatės sociologijos fakulteto studentas. liuosnoriai įstojęs karuomenėn.

Vincas Stulpinas buvo L. Vyčių 16-tos kp. (Chicago, Ill.) narys, dirbo jaunimui tai vedamas Vyčių vakarinius kursus, tai inėšdamas gerus sumanymus ir prisidėdamas prie jų įvykdinimo. Rupėjo jam visi katalikų visuo-
menės darbai ir visur juose atsiliėpdavo žodžiu ir darbais.

tenka išgirsti lietuvius, ko nors baikštaujant, sakant: "Saugok, Perkune!" Lietuviai išpažino ir daugiau dievų, kaip antai: Patrimpą—dievaitį pavasario, laimės, ramumo, javų brandos ir gyvulių globėją; Pikulį—rustybės dievaitį; Kovą—karių dievaitį; Mildą—malonės deivę; Lazdoną—miškų deivę; Laumę—laimės deivę ir k.

Garbinimas dievų pas senovės lietuvius, taip kaip ir pas kitas stabmeldiškas tautas, išsireikšdavo įvairiomis išskilmėmis bei apeigomis. Apie stabmeldišką kultą dievų užsiliko neaiškios žinios, iš kurių istorikai nedrįsta daryti autentiškų

faktų. Sprendžiama tiktai, kad dievų garbinimo iškilmės bei apeigos išsireikšdavo įmaningiausiais kuno judėjimais, šokiais, mostagavimais ir giesmėmis. Susirinkę minios prie aukuro šaukės dievų pagalbos arba atiduodavo jiems garbę.

Iš pačių pradžių lietuviai neturėjo stabų, tik vėliaus, susidurę su kitomis tautomis apsipažino su jų dievais,—pradėjo taip-pat dirbdinti įvairius stabus, kuriais atvaizdindavo savotiškus dievus. Pirm to lietuviai tik įsivaizdindavo dievus ir pastatę jiems aukurus degindavo aukas. Aukurus statydavo puikiose vietose, dažniausia po dideliais, plačiai iškerojusiais ąžuolais, kurie vasarą ir žiemą žaliuodavo. Be to, lietuviai šventomis vietomis aprinkdavo kai-kuriuos miškus bei ąžuolynus, į kuriuos niekam, be kunigų, negalima buvo ineiti: priešingai, jeigu kas uždraudimo neklausydavo—buvo mirtimi nubaudžiamas. Apie šventas vietas susitelkdavo tirštesnės minios, bet dažnai ir atskiros šeimynos turėdavo sau tokias apsirinkę. Kiekviena lietuvių šeimyna šventai godėjo savo šventvietę ir už jos sutepimą kruvinai atkeršydavo; šeimynos nariai didžiausioje santarmėje ir meilėje gyvendavo, kad intikti dievams ir neužsitraukti jų rustybės.

Senovės lietuviai, apsirinkę šventvietę, sukurdavo ten šventą ugnį, kuriai nedaleisdavo užgesti. Ją pakurendavo pačių žmonių aprinkti kunigai. Kunigais galėjo būti našliai arba bevaikiai vyrai ir našlės bei netekėjusios mergaitės, vadinamos vaidelytėmis. Vaidelotai bei vaidelytės, įstodami šin luoman, padarydavo prisiegą užlaikyti tyriausią nekaltybę ir nuširdžiai dievams tarnauti. Peržengusieji įstatymus ir sulaužiusieji prisiegą buvo gyvi sudeginami.

Taip tai mūsų bočiai senovėje išreikšdavo tikybinius jausmus, iki jų nepasiekė Kristaus mokslas, kuris veikia nugriovė stabmeldiškąjį rumą. Pakniubo dievai, suiro aukurai, o pamatai jų apkerpėje pagrimzdo į žemę; užgeso ugnis ir dumai išnyko; nutilo vaideliotų bei vaidelyčių giesmės maldaujančios dievų malonės; šiandien Lietuvoje tik atrasime šimtamečių ąžuolų, kurie atsimens senovę ir galėtų pasakyti, kas tuomet dėjosi. Jeigu šiandien neturime daugiau liekanų, kuriose

atsispindėtų stabmeldiškoji Lietuva, jos dvasinis ir fizikinis gyvenimas, privalome rugoti ant svetimų tautų, mus globojusių kaimynų, kurie visa, kas buvo mums sava, negailestingai naikino, žudė ir nutrynė nuo žemės paviršiaus. **Lašas.**

STEIGKIME DAUGIAU VAKARINIŲ MOKYKLŲ IR KNYGYNŲ.

Dar mūsų jaunuomenė ne visur turi įsteigusi vakarines mokyklas ir knygynus savo kolonijose. O juk tai yra mums visiems reikalingiausiu ir naudingiausiu dalyku. Yra daug tokio jaunimo, kurs nepažįsta Lietuvos istorijos ir savo kalbos taisyklingo vartojimo. Tuo tikslu turime steigti vakarines mokyklas lietuvių kalboje.

Steigkime knygynus, prie tų knygynų steigkime ir vaikų skyriaus knygyną. Pratininkime tą jaunąją kartą, tą mūsų ateitį prie skaitymo lietuviškų knygų, duokime jiems pažinti, kokiais lietuviai buvo pirmiau ir kokia pati Lietuva buvo, ir kas yra reikalinga, kad buti naudingi ir ištikimi savo tėvynei. Jeigu mes patys lavinsimės to viso ir duosime tą viską pažinti savo ateičiai, tai, be abejonės, mūsų tėvynė Lietuva turės didelę naudą iš mūsų.

Teko girdėti tokį atsitikimą. Kartą susirinkęs jaunimas nutarė įrengti pasimokinimo vakarą kas link kiltumo ir paskyrė tuo tikslu dieną, tai atėjus tai dienai, nei vienas neatsilankė. Del kokios priežasties tas viskas neįvyko? Gal nebuvo gero supratimo, kad tas naudinga kiekvienam. Bet toliaus stengkimės tą viską prašalinti ir žengti prie šviesos.

Žibuoklė.

“PASIDALYKITE.”

Prie šaligatvio patvoryje sėdi du neregii elgėtos.

Vienas juokų mėgėjas praeivis, pastebėjęs elgėtų trukumus, praeidamas nieko nedavė, o pasakė: “Pasidalykite.” Tai pasakęs, pasitraukė į šalį ir žiuri kas dėsis.

Elgėtos tylėjo, tylėjo, tečiau vienas neiškentęs tarė:

— Duokš!

— Kad man nieko nedavė.

— Kaip-gi: sakė, pasidalykite.

Ir žodis po žodžio elgėtos pradėjo kits kitam kriukiais šonus tašyti.

JIS ŽINO.

— Kodel-gi Staseli nesidžiaugi dovanėlėmis, gautomis vardo dienoje?

— Ką, džiaugtis?! Aš tik mėstau, kiek kartų gausiu lupti visa tai pagadinęs.

A. RUGIENIUS,

L. Vyčių 5-tos kuopos pirm., pašauktas karuomenėn. Gabus lošėjas, uolus veikėjas.

“Prašysiu vieno dalyko.”

Šie žodžiai užsiliko mano atmintyje nuo to laiko, kuomet vieną gražų šventadienio vakarą, pilnas įvairių minčių, ėjau didmiesčio Buenos Aires gatve, kur ant jos dešiniojo kampo stovėjo susirinkusi minia ir klausėsi kokio ten pasakojimo. Tai buvo surengtos Krikščionių Demokratų prakalbos (tik ne lietuvių), idant viešai skelbti miniams tikrąją tiesą ir mokslą, aiškinant darbininkams tikroje formoje jiems svarbiausius reikalus.

Nugirdęs labai nuostabius žodžius, sustojau ir ėmiau grūstis artyn kalbėtojaus, kuris gan maloniū, bet stipriu balsu tęsė:

“Gerbiamieji! Kad nenuvarginus per daug, baigsiu savo kalbą ir baigdamas prašysiu vieno dalyko. Nors daug šiandieną apipasako-

jau, nurodžiau, ką turime veikti, ko prisilaikyti ir ko saugoties, bet dabar prašysiu visų, kad giliai pasvarstytumet mano kalbos žodžius, ir pasakytumėte, ar teisybę kalbu? Žinau, daugelis iš šio burio priguli prie socialistų partijos. Tad ir prašysiu, kad pagalvotumet, ar prie tikros darbininkų organizacijos prigulite. Ar nebunate ten skriaudžiami, išnaudojami kokiems pragaištingiems ir nežinomiems tikslams? Mokėdami sunkiai uždirbtų 60c. į mėnesį, ar turite iš to kokią naudą? Pagaliaus, ar žinote, kokiam tikslui jie esti suvartojami? Mieli broliai darbininkai! Atsakykite, ką mums gero davė socialistai, koki palengvinimą iškojo, kuom ir kuomet užtarė nors vieną darbininką, ar sušelpė pavargėlį; kada, koku budu? Ar pastatė kur nors vieną mokyklą, ar įsteigė nors vieną ligonbutį, prieglaudos namus? Ar girdėjote, kad nors vienas mirdamas socializmo vadų, tos idėjos žymiausių plėtojų, butų savo turtus išdalinęs pavargėliams? Ne! Niekuomet, nieks to negirdėjo, nes socialistai moka tik reikalauti iš kitų visokių tobulybų, o jau patys tai daro kaip jiems geriau, visai neatsižvelgiant į vargšus darbininkus. Štai kad ir Marksas, Bebelis ir daugelis jiems panašių— milijonus susikrovė iš kruvino darbininkų prakaito. O tečiau mirdami neatidavė jų pavargėliams. Tad ko gi, gerbiamieji, mes galimo laukti iš socializmo? Ką gero suteiks jis mums? Pagaliaus, tik prisižiūrėkime, kaip tas visas mokslas stovi ant melagystės ir apgavystės fundamento. Tikiu, ne vienas esate girdėję socialistų prakalbas, girdėjote, kaip jie niekina Dievą, griauna bažnyčias, vienuolynus ir katalikiškas mokyklas. O jau nabagams kapitalistams, tai rengia visuotiną galą. Socialistai skelbia ir nori, kad iš turtingų butų atimtas visas kapitalas ir atiduotas socialistams. Bet ar tas jau butų teisinga ir ar žengia patys socialistai gyvenime prie to. Ar pasidalino nors vienas socialistas-miljonierius savais turtais su biednais? Na, kad ir mūsų p. Palasis, buvusias socialistų deputatas. Juk turtų jam netruksta: turi nuosavius namus, turi gražų automobilį, kuriuomi važinėjasi puikiausiomis miesto gatvėmis, naudojami visokiais patogumais, net tuomet, kuomet tukstančiai tos pačios partijos, tos pačios idėjos, arba, anot jų kalbos, tie patys draugai, kenčia alkį ir kitokius nedateklus, neturėdami nei sau, nei savo kudikiams švaresnių rubų. Tad kodėl tas geraširdis ponelis nevykdo gyveniman to, ką skelbia? Kodėl neišdalina vargšams tukstančių? Kodėl ne-

parodo pasauliui lygybės, brolybės pavyzdžio?!”

Ant šių žodžių pasipylė minios trenksmingas delnų plojimas, tečiau kalbėtojas ištiesė rankas, duodamas ženklą, kad dar kalbės. Miniai nurimus, tęsė: “Mieji broliai darbininkai! Iš augščiaus privestų kelių faktų aiškiai galėjote suprasti socializmo klaidingumą, ko nei patys jų vadai nepildo. Tad ir prašysiu, kad kogeičiausia apleistumėt tą partiją, o dėtumėtės prie Krikščioniškai-Demokratiško judėjimo.”

Šiuos žodžius taręs, linktelėjo mandagiai publikai galvą ir nušoko nuo stalelio. Greit pasigirdo minios garsus šukavimai: “lai gyvuoja Krikščioniška Demokratija! Lai gyvuoja gerbiamas kalbėtojas!” Ir taip to šukavimo aidas liejosi į kruvą su trenksmingu delnų plojimu ir kilo į padanges.

Nuo to laiko žiurėjau į dalykus visai kitaip. Pradėjau lankyti prakalbas ir pagaliaus prisirašiau prie Krikščionių Demokratų organizacijos, ir per tą laiką daug kuom persitikrinau, daug ko sužinojau. Atgimstant Argentinos lietuviams-katalikams ir įsteigus Buenos Aires L. A. D. “Aušrą,” prie kurios ir-gi prisidėjau ir turėjau gan gerą progą už menka mokestį—tik 30c. į mėnesį—naudotis knygomis ir laikraščiais, kas pagaliaus didžiausią man naudą atnešė. Ačių knygoms ir laikraščiams, kurie atvėrė mano akis į platų pasaulį. Pamačiau suktybes ir visas nedorybes. Persitikrinau ir pažinau, kas tai yra tas socializmas ir ką gero darbininkams atneša. Šiandieną savo broliams tautiečiams norėčiau patarti, arba ano kalbėtojaus žodžiais tarus, prašyti vieno dalyko. Gana jau mums klaidžioti tamsybėse, gana mulkino ir klaidino įvairios rūsies cicilikai. Susipraskime ir pažinkime tikrąjį mokslą, tikrąją tiesą. Skaitykime visi katalikiškas knygas ir laikraščius iš ko aiškiai pamatysime tikroje šviesoje visus socialistų darbelius. Bešališkoji spauda parodys, kad 1871 m. socialistai paimdami viršų Prancijos sostinėje, Paryžiuje, nužudė 40,000 paryžiečių, viešos įstaigos ir neapkainuojamo brangumo dailės veikalai buvo sunaikinti, judomas turtas tų žmonių, kurie pabėgo, buvo konfiskuotas; bažnyčios buvo apiplėštos; nuo jezuitų buvo pavogta 400.000 frankų; 12 neprielankių komunai laikraščių buvo uždaryti; 300 kunigų uždaryta kalėjiman; 200 kunigų buvo laikomi užstovais; daug kunigų buvo nugalabinta.

Komunistai apvaldė našlaičių prieglaudą, apvaldė ir seseris globėjas, kurių buvo arti 100.

Kuomet seserys buvo paliuosuotos ir galėjo grįšti prieglaudon, tai 5 buvo apjakintos, kelios vos gyvos buvo. 25 buvo užkrėstos lytiškomis ligomis (Skaityk “Pažinkime Socializmą”). O kiek dar barbarizmo pridirbo socialistai Meksike, Portugalijoje ir dabartiniu laiku Rusijoje, tai sunku ir apskaitliuoti.

Broliai lietuviai! Socializmas skelbia ir nori įvesti bedievybę, o bedievybė tai yra didžiausia žmonių nelaimė. Tad ir šalinkimės nuo tokių, kurie prisidengę neva darbininkų reikalais, o svarbiausiu tikslu turi skleisti bedievybę.

Dėkimės prie Krikščioniškos Demokratijos judėjimo!

S. K. D.

Buenos Aires 15-IV-18.

IG. AUGŠTUOLIS,

Darbštus L. Vyčių 35-tos kp. narys, uolus tautiškaikatalikiškų sumanymų ir darbų rėmėjas. Šiomis dienomis pašauktas tarnauti Dėdei Samui.

KAS JAUNIMO VEIKIAMA

CICERO, ILL.

Nors su dalele žinučių iš vietinės L. Vyčių 14-tos kuopos veikimo reikia pasidalyti.

Visokių vargų ši kuopa yra mačiusi. Buvo nusistačius sau programą veikimo, bet ši karė padarė nemenką nuostolį kuopai—atimdama daugelį jos veiklių narių ir tuomi sutrukdėdama veikimą. Karuomenėn jau išėjo: Ant. Zdankus, P. Margis, J. Šlegaitis ir J. Zalaginas. Kitu tarpu (birželio 28-toj) išeina J. Narakas, St. Joškunas ir Pr. Zdankus.

Neramu kuopai, bet veikimas žengs tolyn. Gi su kareiviais, pasitikima,—jie sugrįš apvainikuoti pergale, kartu iškovoję liuosybę savo numylėtai Tėvynei-Lietuvai.

* * *

Šita kuopa per savo susirinkimą, laikytą birželio 12-toj, paaukavo \$100.00 "Vyčio," savo organo, spaustuvei. Ar-gi nesektinas pavyzdys kitoms kuopoms.

* * *

Per kitą susirinkimą (birželio 19 d.) šita kuopa paaukavo \$5.00 L. Vyčių Chicagos Ap-skričio shorui. Kas "next?" Pr.

N. S. PITTSBURGH, PA.

Birželio 16 d. š. m. L. Vyčių 9-ta kuopa laikė susirinkimą. Nutarta liepos 21 d. įrengti išvažiavimą ir susidėti išvien su A. L. R.-K. Sus-mo kuopa.

Nors 9-ta kuopa yra jaunutė, bet veikli. Taip-pat supranta savo spaudos vertę. Yra nutarusi aukoti po \$1.00 "Vyčio" spaustuvei.

Daug šioje kuopoje darbuojasi pirm. V. Marcinkevičius ir p-lė Lukošūtė, nes tik per jų uolų pasidaravimą čia susiorganizavo 9-ta kuopa. Dabar kuopa turi nemažą burelį narių. Daugiausia priguli mergaitės, mat, dauguma vyrų dar nesupranta Vyčių organizacijos tikslų ir ne tik ką nepriguli, bet dar mėgina išjuokti, kurie priguli. Tečiau pastarieji jiems duoda šaltą ir rimtą atsakymą.

Bravo, Vyčiai! Sustoję petis į petį parodykime, kad mes žinome tikrų Lietuvos vaikų pareigas! Vytiš.

BENTLEYVILLE, PA.

Vietos Vyčių 93 kuopa turėjo mėnesinį susirinkimą. Šios kuopos pirmininku pirmiau buvo vietos vargonininkas; prasišalinus nuo užimamos vietos, kuopa liko be pirmininko. Jį pavadavo pagalbininkas. Taip-pat ir raštininkas, išvažiudamas kitan miestan, atidavė knygas kuopai beveik sudarkytoj tvarkoj.

Po maldos pradėta svarstyti apie pirmininką ir raštininką. Pirmininko vietą užėmė naujai pribuvęs vargonininkas—R. N. Baršis; gi raštininko—p-lė Angelina Belažauskaitė. Naujas pirmininkas, matyt, bus gabus ir darbštus. Jau davė naujų sumanymų: 1. Vaidinti kokių veikalėlių. Vienbalsiai paremta. P-as Kazlauskas kokių ten labai navatną komedią lošęs gudų kalboje—prižadėjęs trumpu laiku pristatyti jį pirmininkui.

2. Gerai paaiškino svarbą ir naudą dailės, ragindamas spiesties bažnytinin chorą, kuris trumpoj ateityje turės tapti Vyčių choru, nes dabar neturi jokio organizuoto kuno vardo; 3. Paragino dalyvauti apvaikščiojime Ištikimybės Dienoje—4 d. liepos.

Nelinksma paminėti, jōgei p-lės Vytės nedalyvavo susirinkime. Tik viena, daugiau pažįstanti idealo privalumus, atsilankė ir apsiėmė raštininkauti. Pamelės Vytės, privalumai reikalauja butino lankymosi į susirinkimus. Reikia pradėti mąstyti, ką veiksime rudeniu ir šaltai žiemai ateinant. Lauksime!!! Vargšas.

ROCHESTER, N. Y.

Vakaras ir aukos.

Birželio 23 d. čia jaunimas surengė gražų pasilinksminimo vakarą. Linksminanties ir žaidžiant, vakaro rengėjas—A. Ulozas pasakė jautrią kalbą apie Lietuvos vargus ir jos padėjimą. Atsikreipus aukų, davė šie:

Po \$1.00: A. Ulozas, S. Dzekevičius.

Po 50c: J. Dirsa, B. Ulozas, F. Dikis, F. Šlapelis, A. Lecikauskas, J. Dikis, T. Paluikis, J. Klimauskas, D. Ridikienė (šeimininkė), J. Putrimas, O. Bardzilauskiūtė, V. Paluikiūtė, M. Mikalauskiūtė, J. Masis, E. Šulčiūtė; smulkių—\$1.00; viso—\$10.50.

Aukos perduota vietiniam Tautos Fondo skyriui. Antanukas.

CLEVELAND, OHIO.

Kalbėjo Al. M. Račkus.

Birželio 15 d. L. Vyčių 25 kuopa įrengė prakalbas. Kalbėjo visuomenei žinomas oratorius gerb. Al. M. Račkus. Vaizdingai nupiešė, kokių nevidonų turėtume apsisaugoti, kad nepraradus lietuvių vardo ir neprapuldžius savo Tėvynės. Kalba buvo labai turininga ir reikalinga kiekvienam išgirsti, už ką visi pasiliko patenkinti.

Apsivedė.

Birželio 18 d. Šv. Jurgio bažnyčioje kun. J. Halaburda sujungė moterystės ryšiais jauną porelę—I. K. Sakalauską su p-le Z. Bagdžiūniute. Ši pora nuo-pat pradžios Vyčių kuopos buvo nariais ir kuopos organizatoriais.

Kar. ANTANAS BENEVIČIUS,

L. Vyčių 4-tos kp. (Chicagoje) narys, vieną metų buvęs tos kuopos raštininku, antrą metų korespondentu. Prigulėjo prie Blatvininkų 41-mos kp., Sus-mo L. R.-K. A. 101 kp. Išstarnavęs devynis mėnesius Suv. Valstijų karuomenėje, gegužės 10-tą dieną išvažiavo į Franciją, laimingai perplaukdamas Atlantiko vandenyną.

Ig. Sakalauskas, gyvendamas Clevelande, ne tik raštais, bet ir darbu budino jaunimą prie augštesnio laipsnio. P-lė Z. Bagdžiuniutė, dabar poni Sakalauskienė, pilna Tėvynės meilės, mylinti lietuvių kalbą ir dailę, iš-pat jaunystės dienų prigulėjo prie chorų, buvo puiki dainininkė, o taip-gi savo straipsneliais bei eilutėmis margina katalikiškus laikraščius. Nuo-takai L. Vyčių 25 kp. nupirko puikią dovaną už jos pasidarbavimą.

Vestuvės buvo pavyzdingos.

Tebuna ilgas ir pasekmingas sugyvenimas moterystės stone!
Matas.

BROOKLYN, N. Y.

L. Vyčių 41-ma kuopa turėjo mėnesinį susirinkimą birželio 13-tą dieną. Kalbėta apie Iš-tikimybės Dieną ir nutarta visu stropumu joje dalyvauti.

Baigiant susirinkimą, A. Šniečkus, kuris ilgą laiką pirmininkavo mūsų kuopai, pranešė, kad jo darbavimasis kuopoje persitraukia: jis turįs eiti Dėdei Samui tarnauti. Vyčiai, išgir-

dę tą pranešimą, nuliudo. A. Šniečkus buvo veiklus narys, daug indėjęs triuso ir energijos į Vyčių veikimą nuo-pat jų susiorganizavimo šioje kolonijoje. Jis buvo taip-pat gabus aktorius-mėgėjas. Daug kartų juomi gerėtasi scenoje ir džiaugtasi Vyčių sceniška pajėga.

Bet A. Šniečkus eina naujų pareigų atlikti kaip tikras Vytis. Eina jis kovoti už mielą neprigulmingą Lietuvą ir grįš atgal vėl draug darbuotis ir triūsti brangiems idealams.

Birželio 10 d. L. Vyčių 4-ta kuopa ir A. L. R.-K. Moterų Są-gos 29-ta kuopa turėjo bendrą išvažiavimą. Buvo daug svečių. Išvažiavimas buvo labai gyvas ir įvairus.

Pastaruoju laiku Dėdei Samui tarnauti iš-ėjo J. Bajorinas, L. Vyčių 41-mos kp. raštininkas, ir J. Matulaitis. Kuopa neteko gabių veikėjų.
Gegutė.

CHICAGO, ILL.

Iš L. Vyčių 4-tos kuopos.

Malonu, kad mūsų jaunimas darbuojasi tautos labui.

Liet. Vyčių 4-ta kuopa pasižymėjo Liepos 4 d. lietuvių rengiamose iškilmėse savo skaitlingu dalyvavimu ir puikiu pasirėdymu.
P. V.

BRIDGEPORT, CONN.

L. Vyčių 37-ta kuopa birželio 9-tą d. surengė įvairų vakarą. Programas buvo išmargintas šitokiais įvairumais: 1. p-lė O. Kaluckaitė deklamavo "Lietuva"; 2. bažnytinis choras, vedamas varg. J. Šaučiuno, dainavo 5 tautos daineles. Vyčių himnas publikai labai patiko, tai reikėjo net atkartoti; 3. "Į Lietuvą"—deklamavo p-lė M. Dragunaitė; 4. "Prirodino seni žmonės" solu dainavo M. Kavaliauskas; 5. "Saktis cieilikui"—deklamavo p-lė O. Rašimavičiūtė; 6. "Užkerėtas Jackus." Nors kai-kurie aktoriai pirmu kartu buvo scenoje, bet roles visi atliko gerai.
Vytė M.

HARRISON ir KEARNEY, N. J.

Birželio 8 d. Vyčių 90 kp. surengė balių. Šiaip viskas puikiai pavyko, tik maza svečių teatsilankė. Apgailestaujama, kad ir Vyčiai gerai gyvuojančių apielinkių kuopų mažai atjaučia savuosius. Buvo kviestos apie devynios kuopos, bet iš tų devynių apie devyni žmonės tepribuvo.
K. J. N—s.

CHICAGO, ILL.

Iš L. Vyčių Ch. Ap. Choro veikimo.

Birželio 30 d. L. Vyčių Chicagos Apskričio choras rengė išvažiavimą tyrame ore prie liuiojančio ežero Wilmette Parke. Ištikęs lytingas ir vėsus oras, išvažiavimą sulaukė. Kadangi viskas buvo surengta, tai buvo sumanyta padaryti šeimynišką pasilinksminimą namie—šv. Jurgio parap. svetainėje. Nuo 2 val. po pietų susirinkęs jaunimas žaidė, šoko, o vakare, susirinkus apie 80 publikos-svečių, patiekta vakarienė ir mažas programos dainų, kalbų ir deklamacijų. Vakara vedė choro pirm.—J. Vilimas. Gražiai pasilinksminę, smagūs išsiskirstė namo.

* * *

Liepos 4 d.—Ištikimybės Dienos minėjimo iškilnėse, tarp kitų draugijų ir įvairių dalyvavusių grupių, žymią rolę sulaušė L. V. Chicagos Apskričio choras, papildytas dainininkais parapijinių chorų. Vedė p. A. Počius.

* * *

Pastaruoju laiku choras žymiai auga. Kas susirinkimas vis po kelis narius veikėjus gauna, o kuopos ir paskiri asmenys siunčia penkines—įstodami skaičium choro narių rėmėjų.

M.

ROCHESTER, N. Y.

Atsiveikinimo vakarėlis.

Birželio 26 d. L. Vyčių 93-čia kuopa surengė atsiveikinimo vakarą iš kuopos išeinantiems nariams karuomenėn. Paskutinio atsiveikinimo žodis išreikštas šitiems nariams: M. Senkui ir V. Uzdilui. Apleido mūsų kuopą vienį gabiausių narių, kurie visas savo jėgas buvo padėję dėl kuopos. Tame išleistuvių vakarėlyje sakė kalbą kun. J. Kasakaitis—mūsų kuopos dvasiškas vadovas ir taip-gi ištarė kelius žodžius vietinės kuopos pirmininkas—K. Kairis. Tarpais kalbų buvo sudainuoti Lietuvos ir Vyčių himnai.

Žibuoklė.

BROOKLYN, N. Y.

L. Vyčių 49 kp. nariai karėiviai.

Iš L. Vyčių 49 kp. karuomenėn išėjo šie nariai: 1. J. Stačiokas, 2. J. Banišauskas, 3. B. Slepikas, 4. J. Rinkevičius, 5. V. Jaukšas.

* * *

Lenktynės.

L. Vyčių 49 ir 44 kuopos buvo surengę basebolininkų lenktynes su \$5.00 išlaimėjimu. Išlaimėjo 49-ta kuopa.

Dabar kviečiame kitas kuopas su mumis persigalėti.

Jonas Vytis.

AUKOS ĮRENGIMUI "VYČIO"
SPAUSTUVĖS.

Godotina išdininkė A. P.:—

Mes, Vyčiai 14 kuopos, Cicero, Illinois, suprasdami, svarbą ir naudą reikalingumo mūsų organizacijai nuosavios spaustuvės, nutarėmė tam dalykui paaukoti \$100.00. Tiek ir prisiunčiame money orderiu.

Varde visų Vyčių 14 kuopos linkime greito pasisekimo įvykdymui reikalingo sumanymo.

Pirm.—*A. Krencius,*
Rašt.—*S. Mikša.*

Norwood, Mass. 6-14-18 m.

P-lei A. E. Petrauskaitei;

L. Vyčių 27-ta kuopa čia siunčia čekį \$11.15 įsteigimui "Vyčio" spaustuvės.

Su pagarba,

V. Stasevičia.

Red. prierašas. Visas viršminėtas aukas Centras gavo. Iš kur daugiau?

TEISME.

— O kam nusikaltėlis panaudojo svetimą pavardę?

— Ponas teisėjau! Nesenai radau 100 kortelių su tokia pavarde, nenorėjau užniekų jų praleisti.

IŠDYKĘ VAIKAI.

- Ar dėdukas jau nešoka?
- Ne.
- Nei dviračiu dėdukas nevažinėja?
- Ne mano vaikeli.
- Tai gal dėdukas degtinę geria?
- Ir-gi ne.
- Na, tai gal dėdukas ruko?
- Taip-pat ne.
- Tai ko dar dėdukas vargsta šiame pasaulyje?...

NAUJI RAŠTAI.

SIDELIGHTS ON LIFE IN LITHUANIA. Published by the Lithuanian Information Bureau, 703 Fifteenth Street, N. W., Washington, D. C.

Turinys: "The Forget-me-not" by Maironis (Vertė Walter S. Marvin); Side-lights on life in Lithuania: Lithuanian peasant, wedding costumes, characteristics of the Lithuanian peasant, winter in Lithuania, holiday in Lithuania.

Brošiurėlę dabina šie lietuviški paveikslai: Lietuvos tautinės spalvos, Lietuvos gerbas, Lietuvos sodiečio šeimyna, grupė tautos rubuose pasirėdžiusių lietuvių, lietuvė motina su keturiais moksleiviais sunais, Lietuvos sodietė, lietuvis ukininkas važiuojantis rankomis dirbtame vežimėlyje—"bričkoje," dailiai nušertu lietuvišku žirgu.

Ši brošiurėlė duoda gražų Lietuvos paveikslą, todėl linkėtina, kad ją išleidsiai įstaigai, Lietuvių Informacijos Biurui, pasisektų kodaugausia išplatinti svetimtųjų tarpe. Šią darbą gali padėti varyti ir kiti. Jis naudingas ir svarbus.

"PASKUTINI JAU KARTĄ." Parašė ir išleido A. Živaitis, 1641 Texas Ave., St. Louis, Mo. Kaina 10c.

Tai sceniškas veikalėlis, piešiantis Lietuvos žmonių vargus ir nelaimes delei karės.

L. VYČIŲ NEW YORK IR NEW JERSEY APSKRIČIO KUOPOMS.

Visos šio apskričio kuopos malonėsite prisijusti savo atstovus į apskričio suvažiavimą, kuris įvyks 28 d. liepos š. m. 2-ąją valandą po pietų, Lietuvių svetainėje, 128—2 New York Ave., Newark, N. J. Šis suvažiavimas turės būti vienas svarbiausių, kuriame turėsime svarstyti sumanymus ateinančiam seimui.

Tad, gerb. kuopos, malonėsite savo delegatus apšarvuoti naujais sumanymais, kuriuos bendrai apsvarstę, perduosime Seimui.

Pirm. *A. K. Masandukas.*
Rašt. *B. Aidukaičiūtė.*

L. VYČIŲ NEW YORK'O IR NEW JERSEY APSKRIČIO VALDYBA.

A. K. Masandukas — pirm.: 197 New York ave., Newark, N. J.

C. E. Paulonis — vice-pirm.: 456 Grand st., Brooklyn, N. Y.

B. Aidukaičiūtė — raštin.: 127 New York ave., Newark, N. J.

V. Abraičiūtė — išdin.: 11 Ainslie st., Brooklyn, N. Y.

"DRAUGAS"

LIETUVIŲ KATALIKŲ DIENRAŠTIS

Eina Kasdieną Išskyrus Nedėldienius

PRENUMERATOS KAINOS:

METAMS.....	\$5.00
PUSEI METŲ.....	\$3.00

PERKANT ATSKIRIAI NUMERIS PO 2c.

DRAUGAS PUBLISHING CO.

1800 W. 48th St. Phone McKinley 6114 Chicago, Ill.

**.L. VYČIŲ NAUJOSIOS ANGLIJOS AP.
SKRIČIO VALDYBOS ADRESAI:**

Pirmin. — P. Zataveckas, 20 Alpine st., Worcester, Mass.

Vice-pirm. — O. Bugailaitė, 24 Howard st., Nashua, N. H.

Raštin. — J. K. Jasinskas, P. O. Box 66, Athol, Mass.

Iždininkas — J. Kašėta, 5 Atwood ave., Norwood, Mass.

Iždo globėjai: — E. Šalteniūtė, 17 Camp st., Worcester, Mass.

B. S. Vyšniauskas, P. O. Box 66, Athol, Mass.

**NAUJAS VEIKALĖLIS SCENAI.
“PASKUTINIŲ JAU KARTĄ”**

Apie nelaimės ir vargus mūsų brolių ir sesučių karės metu Lietuvoje.

Kaina 10 centų.

Knygų krautuvėms 50%.

A. ŽIVAITIS,

1641 Texas Ave.,

ST. LOUIS, MO.

LIETUVOS VYČIŲ CENTRO VALDYBOS ADRESAI:

Dvasiškas vad.: kun. H. J. Vaičiūnas, 3230 Auburn ave., Chicago, Ill.

Pirmin.: J. Bučnis, 407 So. Paca st., Baltimore, Md.

Vice-pirmin.: Navickas, 85 New Park ave., Hartford, Conn.

Raštin.: J. Aleksa, 14 Millbury st., Worcester, Mass.

Iždinin.: A. Petrauskaitė, 4 Congress ave., Waterbury, Conn.

Iždo globėjai:

J. M. Dumčius, 199 Noble Lane, Wilkes Barre, Pa.

J. Vaitekūnas, Hartford, Conn.

V. Varžinskaitė, 249 River st., Mattapan, Mass.

Literatiškoji komisija:

Dr. J. J. Bielskis, 3613 Fourteenth St., Washington, D. C.

J. Bakšys, Athol, Mass.

J. Valančiūnas, Philadelphia, Pa.

O. Rozmanskis, Donora, Pa.

J. V. Kovas, 21 Congress ave., Waterbury, Conn.

Didžiausia

Krautuvė

Lietuviška

Chicagoje

Užlaikome laikrodžius ir laikrodėlius, aukso žiedus, šliubinius ir deimentinius, muzikas, gramofonus lietuviškais rekordais, koncertinas, ant kurių gali groti ir nemokantis visokių šokių: armonikas rusiškas ir prusines, importuotas ir taip jau rusiškas balalaikas ir gitarus. Taipgi vargonų pardavimas.

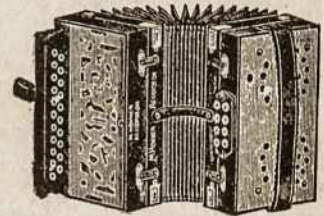
Taipgi taisome laikrodžius, laikrodėlius, visokių muzikališkų instrumentus ir revolverius. Savo darbą gvarantuojame. Mūsų kainos ant visko žemesnės, negu kitur. Gyvenantis už Chicago orderius galite siųsti per laiškus.

STEPONAS KAZLAWSKI

4632 So. Ashland Ave.,

Chicago, Ill.

TELEPHONE D2 OVER 7309

\$ — LIETUVOS VYČIŲ — \$

**LIETUVOS VYČIŲ
Skolinimo ir Taupymo
BENDROVĖ**

Geriausias budas yra taupyti savo sunkiai uždirbtus pinigus—tai prie

L. Vyčių Taupinimo ir Skolinimo Bendrovės

Ši bendrovė yra reguleriškai peržiuriama per valdžią (State of Illinois).

Nauja serija jau prasidėjo, tuojaus nieko nelaukdamas pradėk čėdyti savo pinigus ir buti šios bendrovės nariu. Mokėti galima nuo 25c ir augščiau. Nušintis yra mokamas daug didesnis, negu kokioj bankoj.

Susirinkimai yra laikomi ir priimami pinigai panedėliais 7:30 val. vakare, Šv. Jurgio mokyklos kambariuose, No. 1.

Valdyba:

J. Zakas, Pirm. B. Sekleckis, Išd.
P. Baikutis, Rašt. V. Rutkauskas, Adv.

Direktoriai:

V. Rutkauskas, S. Šimulis,
P. Makuška, J. Baltutis,
S. J. Petkus, P. Kulis,
Ona Balsaitė.

\$ — BENDROVĖ — \$

Jums Visiems Reikalinga

Nes kiekvienas skaitote knygas, o jas beskaitant nuplyšta, jeigu yra be viršų, o kai su viršais, tai ilgiau laiko

Mes apdarome visokias — senas ir naujas knygas, taip kaip Tamstos reikalausite. Taipogi turime įrengę NAUJĄ SPAUSTUVĘ su lyg vėliausios mados mašinomis. Ir atliekame įvairiausius spaudos darbus, kaip tai: knygas, laikraščius, konstitucijas, programus, laiškus ir visokių-visokiausių pasakėlymus, kokių tik kas reikalauja.

Užtai, gerbiamieji Vyčiai, kada turėsite kokį spaudos darbą arba knygų apdarymui, tai nepamirškite mūsų antrašo, o mes užtikriname, kad busite užganėdinti.

Su pagarba,

Kaulakiai BroLIAI. Sav.

THE LITHUANIAN PRINTING & BINDING HOUSE.

2214 West. 23rd Pl., Chicago, Ill.

Telephone Canal 107.

Nauja Knyga.

Vytė, Joanna Tamašauskaitė (Lakštutė), liepos mėnesyje 1917 m., išleido knygutę savo rašytų eilių. Didelio formato, 64 puslapių, ant geros popieros, su pagražinimais.

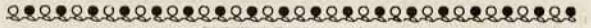
KAINA TIK 25c.

(Vienas kvoteris).

Gerbiamieji Vyčiai, paremkite pla platindami ją laike savo vakarų: tuo sustiprinsite dvasią jaunos eilininkės. Galima gauti pas pačią autorę:

310½ Prospect St., Binghamton, N. Y.

P. S. Imantiems kartu daugiau, nuleidžiama didelis nušintis.

Vyčių Vėliavos.

Vyčių kuopos, norint kad būtų viena ir tikra vėliava, meldžiame su užsakytais kreipkitis prie mūsų. Mes, kaip Vyčiai, teisingai darbą atliksime. Vyčiams speciališkos kainos. Tap-pat išdirbame antspaudas, ženklelius, karunas, įvairioms organizacijoms.

Mūsų ilgų metų praktika visus užganėdins.

M. A. NORKUNAS,
340 So. Broadway, Lawrence, Mass.

“VYTIS”
Jaunimo dvisavaitinis laikraštis,
leidžia
Lietuvos Vyčiai.
PRENUMERATA:

Metams	\$1.50
Pusmečiui	.75
Pavienis numeris	10c.
I užrubežių metams	\$2.00

“VYTIS”
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

“VYTIS”
(The Knight)
Published twice a month by the
Lietuvos Vyčiai (Knights of Lithuania)
SUBSCRIPTION RATES:

Yearly	\$1.50
6 month	.75
To Foreign Countries yearly	\$2.00

Advertising rates on application. All communications must be addressed:

“VYTIS”
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.